

MESTSKÉ ZASTUPITEĽSTVO V BANSKEJ BYSTRICI

Číslo:

Materiál na 12. zasadnutie
Mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici
dňa 24. septembra 2024

K bodu: Správa hlavného kontrolóra o výsledku kontroly č. 10/2024 - kontrola dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov a interných predpisov súvisiacich s realizáciou náhradnej výsadby zelene, vrátane účelovosti použitia finančnej náhrady za vyrúbané dreviny v rokoch 2020 – 2022

Predkladateľ: PhDr. Ivan Holík, hlavný kontrolór Mesta Banská Bystrica

Spracovateľ: Útvar hlavného kontrolóra Mesta Banská Bystrica

Obsah materiálu:

1. Návrh na uznesenie
2. Správa hlavného kontrolóra o výsledku kontroly č. 10/2024

Počet strán: 13

V Banskej Bystrici, dňa: 08. 08. 2024

Návrh na uznesenie

K bodu: Správa hlavného kontrolóra o výsledku kontroly č. 10/2024 - kontrola dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov a interných predpisov súvisiacich s realizáciou náhradnej výsadby zelene, vrátane účelovosti použitia finančnej náhrady za vyrúbané dreviny v rokoch 2020 – 2022.

Mestské zastupiteľstvo

I. berie na vedomie

Správu hlavného kontrolóra o výsledku kontroly č. 10/2024 - kontrola dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov a interných predpisov súvisiacich s realizáciou náhradnej výsadby zelene, vrátane účelovosti použitia finančnej náhrady za vyrúbané dreviny v rokoch 2020 – 2022.

SPRÁVA HLAVNÉHO KONTROLÓRA O VÝSLEDKU KONTROLY č. 10/2024

(v zmysle § 18f, ods. 1 písm. d) zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov).

Na základe poverenia hlavného kontrolóra mesta Banská Bystrica zo dňa 3. 6. 2024 (poverenie č. 10/2024) začali dňa 3. 6. 2024 zamestnanci útvaru hlavného kontrolóra mesta Banská Bystrica kontrolu dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov a interných predpisov súvisiacich s realizáciou náhradnej výsadby zelene, vrátane účelovosti použitia finančnej náhrady za vyrúbané dreviny v rokoch 2020 – 2022.

Kontrola bola vykonaná v súlade s § 18d a § 18e zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a v súlade s plánom kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra mesta Banská Bystrica na 1. polrok 2024, schváleným uznesením č. 322/2023 - MsZ zo dňa 12. 12. 2023.

Kontrolovaným subjektom bolo mesto Banská Bystrica, oddelenie životného prostredia, oddelenie odpadového hospodárstva a údržby verejných priestranstiev, oddelenie rozpočtu a ekonomických analýz, oddelenie účtovnej evidencie Mestského úradu Banská Bystrica (ďalej len „kontrolovaný subjekt“). Oznámenie o začatí kontroly bolo kontrolovanému subjektu zaslané dňa 3. 6. 2024. Kontrolovaným obdobím boli roky 2020 – 2022.

Vzhľadom k tomu, že kontrolou boli zistené nedostatky kontrolná skupina z vykonanej kontroly vyhotovila v súlade s § 22 ods. 1 zákona o finančnej kontrole a audite dňa 19. 7. 2024 návrh správy z kontroly č. 10/2024, ktorý bol dňa 19. 7. 2024 zaslaný kontrolovanému subjektu na oboznámenie. V návrhu správy z kontroly bol kontrolovaný subjekt poučený o možnosti podania námietok k zisteným nedostatkom a predloženia písomného zoznamu prijatých opatrení do 5. 8. 2024 a zároveň o lehote na splnenie prijatých opatrení do 31. 12. 2024

V stanovenej lehote podal kontrolovaný subjekt listom č. OVZ-ZP 151767/26253/2024 zo dňa 31. 7. 2024 námietky k zisteným nedostatkom z kontroly č. 10/2024. Námietka podaná zo strany kontrolovaného subjektu bola posúdená a na základe jej vyhodnotenia bola vyhodnotená ako opodstatnená. Zároveň bolo pristúpené k spracovaniu tejto Správy z kontroly.

Cieľom kontroly bolo preveriť dodržiavanie § 48 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a interných predpisov v súvislosti s realizáciou náhradnej výsadby a preveriť, či bola v rokoch 2020 až 2022 dodržaná účelovosť použitia príjmov mesta Banská Bystrica za finančnú náhradu za vyrúbané dreviny v zmysle § 48 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

V rámci predmetu kontroly bolo preverované:

- vydané súhlasné rozhodnutia na výrub drevín z hľadiska počtu rozhodnutí, u ktorých kontrolovaný subjekt uložil žiadateľovi povinnosť vykonať primeranú náhradnú výsadbu za výrub drevín alebo finančnú náhradu v prípadoch, kedy náhradná výsadba nebola možná,
- či v prípade uloženia finančnej náhrady za výrub drevín kontrolovaný subjekt viedol v zmysle § 48 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov evidenciu o príjmoch za finančnú náhradu za vyrúbané dreviny a o ich použití,
- či boli príjmy za finančnú náhradu za vyrúbané dreviny použité v súlade s § 48 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

V priebehu kontroly pri overovaní skutočností bolo vychádzané najmä z nasledovných všeobecne záväzných právnych predpisov a interných predpisov:

- zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“),
- zákon č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky“),
- zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“),
- vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov účinná do 31. 5. 2021 a vyhláška MŽP SR č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov účinná od 1. 6. 2021 (ďalej len spoločne „vyhláška MŽP SR“),
- zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách“),
- opatrenie MF SR z 8. decembra 2004 č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v znení neskorších dodatkov,
- metodické usmernenie MF SR k opatreniu č. MF/010175/2004-42 zo dňa 8. decembra 2004 a vysvetlivky k ekonomickej klasifikácii rozpočtovej klasifikácie v znení neskorších dodatkov,
- zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“),
- zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o finančnej kontrole“),
- Dokument starostlivosti o dreviny mesta Banská Bystrica I. etapa,
- Dokument starostlivosti o dreviny mesta Banská Bystrica II. etapa,
- Všeobecne záväzné nariadenie mesta Banská Bystrica č. 8/2008 o tvorbe, údržbe a ochrane zelene,
- Metodický pokyn č. MP 07/2019 k predloženiu návrhu výšky príspevku príspevkovej organizácii v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Banská Bystrica, ktorý bude súčasťou schváleného rozpočtu, k zasielaniu príspevkov a k zúčtovaniu príspevkov s účinnosťou od 1. 3. 2019 (ďalej len „metodický pokyn č. MP 07/2019“).

Kontrola bola vykonaná na základe dokladov a dokumentov predložených kontrolovaným subjektom, išlo predovšetkým o nasledovné podklady:

- spisové materiály vrátane rozhodnutí vydaných vo veci výrubu drevín a určenia náhradnej výsadby drevín, resp. finančnej náhrady za roky 2020, 2021, 2022,
- evidencia uložených finančných náhrad za výrub drevín za roky 2020, 2021, 2022,

- výpisy z bankového účtu určeného na príjem finančnej náhrady za výrub drevín za roky 2020, 2021 a 2022,
- inventarizáciu účtu pohľadávok, na ktorom sa účtuje predpis pohľadávky za finančnú náhradu za výrub drevín k 31. 12. 2019, 31. 12. 2020, 31. 12. 2021 a 31. 12. 2022,
- prehľad príjmov a výdavkov z prostriedkov finančnej náhrady spoločenskej hodnoty drevín za roky 2019 - 2023,
- prehľad príjmov evidovaných na rozpočtovej položke 292027 za uloženú finančnú náhradu za výrub drevín za roky 2020, 2021, 2022,
- prehľad výdavkov z rozpočtu mesta z prostriedkov finančnej náhrady za výrub drevín za roky 2020, 2021 a 2022,
- vyúčtovania výkonových príspevkov z prostriedkov finančnej náhrady za výrub drevín na údržbu a výsadbu mestskej zelene príspevkovou organizáciou ZAaRES – 1. polrok 2020, III. Q 2020, IV. Q 2020, 1. polrok 2021, III. Q 2021, IV. Q. 2021 ,
- Faktúra č. 3220001207 – vypracovanie dokumentu starostlivosti o dreviny mesta Banská Bystrica – II. etapa, platobný poukaz č. 2225431 na úhradu tejto faktúry.

Problematika starostlivosti o dreviny rastúce na území obce je upravená vo viacerých legislatívnych predpisoch, predovšetkým v zákone o ochrane prírody, v zákone o obecnom zriadení a v zákone o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky. Povinnosť obce starať sa o dreviny rastúce na jej území je priamo ustanovená v § 4 ods. 3 písm. g) zákona o obecnom zriadení, kde sa uvádza, že obec pri výkone samosprávy okrem iného zabezpečuje správu a údržbu verejnej zelene.

Podľa § 2 písm. f) zákona o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, prechádzajú na obce pôsobnosti na úseku ochrany prírody, a to:

1. vykonávanie štátnej správy v prvom stupni vo veciach ochrany drevín,
2. ukladanie nevyhnutných opatrení na ozdravenie dreviny vlastníkom (správcom, nájomcom) pozemku, na ktorom drevina rastie, alebo rozhodovanie o jej vyrúbaní,
3. prijímanie oznámení o výrube drevín z dôvodu hrozby bezprostredného ohrozenia zdravia alebo života človeka, alebo značnej škody na majetku,
4. zabezpečovanie úloh na úseku náhradnej výsadby.

Zákon o ochrane prírody a krajiny v § 64 ods. 1 písm. e) uvádza medzi orgánmi ochrany prírody a krajiny aj obec, ktorá v zmysle uvedeného zákona vykonáva štátnu správu vo veciach ochrany prírody a krajiny. Úlohy obce, ako orgánu ochrany prírody, sú upravené v § 69 zákona o ochrane prírody a krajiny. Medzi tieto úlohy patrí napríklad:

- vykonáva v prvom stupni štátnu správu vo veciach ochrany drevín v rozsahu ustanovenom v zákone o ochrane prírody a krajiny,
- môže uložiť vlastníkovi, správcovi, alebo nájomcovi pozemku, ktorý sa nachádza v zastavanom území obce, vykonať nevyhnutné opatrenia na ozdravenie dreviny alebo rozhodnúť o jej vyrúbaní,
- je dotknutým orgánom v konaní a vydáva záväzné stanovisko, ak ide povolenie výrubu drevín rastúcich v zastavanom území obce,
- rozhoduje o vydaní súhlasu na výrub drevín rastúcich v zastavanom území obce,
- v súhlase na výrub drevín ukladá vykonanie primeranej náhradnej výsadby, starostlivosti o náhradnú drevinu alebo zaplatenie finančnej náhrady,
- vyhlasuje obecne chránené územie a mení a zrušuje jeho ochranu,
- obstaráva a schvaľuje dokument miestneho územného systému ekologickej stability a dokument starostlivosti o dreviny.

V zmysle § 69 ods. 2 môže obec vydať všeobecne záväzné nariadenie, ktorým ustanoví podrobnosti o ochrane drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene. Mesto Banská Bystrica malo v kontrolovanom období prijaté Všeobecne záväzné nariadenie č. 8/2008 o tvorbe, údržbe a ochrane zelene.

Podľa § 54 ods. 2 písm. e) zákona o ochrane prírody a krajiny medzi dokumentáciu ochrany prírody a krajiny patrí aj dokument starostlivosti o dreviny. Je východiskovým dokumentom na zabezpečenie starostlivosti o dreviny v katastrálnom území obce a v súlade s § 69 ods. 1 tohto zákona ho obstaráva a schvaľuje obec.

Kontrolovaný subjekt má v súlade s § 29 vyhlášky MŽP SR vypracovaný Dokument starostlivosti o dreviny mesta Banská Bystrica II. etapa 2022, ktorý je pokračovaním Dokumentu starostlivosti o dreviny mesta Banská Bystrica I. etapa 2021. Súčasťou dokumentu je aj zoznam a vymedzenie pozemkov vhodných na náhradnú výsadbu. Predmetný dokument je rozdelený na niekoľko etáp podľa prioritizácie riešenia lokalít na území mesta. V I. etape, ktorá bola ukončená v roku 2021 bolo na základe výskumu a hodnotenia drevín riešených 10 samostatných lokalít. V II. etape, ktorá bola ukončená v roku 2022 bolo na základe výskumu a hodnotenia drevín riešených ďalších 5 lokalít.

Obec, ako orgán ochrany prírody, v zmysle § 69 rozhoduje o vydaní súhlasu na výrub drevín rastúcich v zastavanom území obce. V súlade s § 48 ods. 1 orgán ochrany prírody uloží žiadateľovi v súhlase na výrub dreviny povinnosť, aby uskutočnil primeranú náhradnú výsadbu drevín na vopred určenom mieste, a to na náklady žiadateľa.

Ak nemožno uložiť náhradnú výsadbu, orgán ochrany prírody uloží žiadateľovi v zmysle § 48 zákona o ochrane prírody a krajiny finančnú náhradu do výšky spoločenskej hodnoty dreviny (ďalej len „finančná náhrada za výrub drevín“). Orgán ochrany prírody uloží povinnosť zaplatiť finančnú náhradu za výrub drevín aj tomu, kto vyrúbal dreviny bez súhlasu, a to do výšky spoločenskej hodnoty dreviny.

Podľa § 48 zákona o ochrane prírody a krajiny je finančná náhrada za výrub drevín príjmom obce, na území ktorej sa výrub uskutočňuje a obce sú povinné viesť evidenciu o príjmoch za finančnú náhradu za výrub drevín a o ich použití; obec je povinná tieto príjmy použiť výlučne na úhradu nákladov spojených s:

- a) vypracovaním dokumentu starostlivosti o dreviny,
- b) vypracovaním dokumentu miestneho územného systému ekologickej stability,
- c) výsadbou najmä geograficky pôvodných a tradičných druhov drevín a starostlivosťou o dreviny rastúce na jej území,
- d) realizáciou opatrení súvisiacich s vytváraním prvkov miestneho územného systému ekologickej stability [§ 2 ods. 2 písm. a) druhá veta] podľa schváleného dokumentu miestneho územného systému ekologickej stability,
- e) budovaním prvkov zelenej infraštruktúry, ako sú zelené parky, zelené strechy alebo ekodukty,
- f) realizáciou opatrení na zabezpečenie starostlivosti o chránené územia a chránené stromy podľa programov starostlivosti o chránené stromy,
- g) realizáciou iných opatrení vykonávaných na účely ochrany prírody a krajiny v odôvodnených prípadoch na základe súhlasného stanoviska ministerstva.

1. Prehľad právoplatných rozhodnutí o výruboch drevín

Mesto Banská Bystrica ako príslušný orgán ochrany prírody v rámci prechodu niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce podľa § 2 písm. f) zákona o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce vykonáva štátnu správu v prvom stupni vo veciach ochrany drevín; ukladá nevyhnutné opatrenia na ozdravenie dreviny vlastníkom (správcom, nájomcom pozemku), na ktorom drevina rastie, alebo rozhoduje o jej vyrúbaní; prijíma oznámenia o výrube drevín z dôvodu hrozby bezprostredného ohrozenia zdravia alebo života človeka, alebo značnej škody na majetku a zabezpečuje úlohy na úseku náhradnej výsadby.

Zabezpečovaním plnenia úloh ustanovených všeobecne záväznými právnymi predpismi v rozsahu ustanoveného prechodu niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce, obec rozhoduje o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb.

Prehľad počtu rozhodnutí vydaných vo veci výrubu drevín a určenia náhradnej výsadby resp. finančnej náhrady za výrub drevín v priebehu kontrolovaného obdobia je spracovaný v tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1 Prehľad počtu rozhodnutí vydaných vo veci výrubu drevín a určenia náhradnej výsadby v rokoch 2020 - 2022

Rozhodnutia s vydaným súhlasom na výrub drevín	Rok			Spolu
	2020	2021	2022	
počet vydaných súhlasných rozhodnutí na výrub	56	72	57	185
z toho počet rozhodnutí - určená náhradná výsadba	51	61	45	157
z toho počet rozhodnutí – určená finančná náhrada za výrub drevín	4	8	10	22
z toho počet rozhodnutí – určená náhradná výsadba + finančná náhrada za výrub drevín	1	3	2	6

Z tabuľky č. 1 vyplýva, že kontrolovaný subjekt ako orgán ochrany prírody vydal v priebehu kontrolovaného obdobia 185 súhlasných rozhodnutí na výrub drevín. Z celkového počtu súhlasných rozhodnutí kontrolovaný subjekt vydal 157 rozhodnutí, kde bola žiadateľovi uložená povinnosť uskutočniť náhradnú výsadbu drevín. V 22 prípadoch, kedy nebolo možné uskutočniť náhradnú výsadbu, bola žiadateľovi uložená finančná náhrada za výrub drevín. V 6 prípadoch bola uložená žiadateľovi náhradná výsadba spolu s finančnou náhradou za výrub drevín.

V zmysle § 48 ods. 1 zákona o ochrane prírody a krajiny mesto Banská Bystrica, ako príslušný orgán ochrany prírody uložil žiadateľovi o výrub dreviny povinnosť zaplatiť finančnú náhradu do výšky spoločenskej hodnoty dreviny v prípadoch, kedy nebolo možné uložiť uskutočnenie náhradnej výsadby. Spôsob výpočtu výšky spoločenskej hodnoty drevín určovala vyhláška MŽP SR, ktorá bola platná a účinná v čase konania o výrube drevín.

Prehľad rozhodnutí s uloženou finančnou náhradou za výrub drevín za jednotlivé roky kontrolovaného obdobia je spracovaný v tabuľke č. 2.

Tabuľka č. 2 Prehľad vydaných rozhodnutí s uloženou finančnou náhradou za výrub drevín v rokoch 2020 - 2022

Rok	Dátum vydania	Rozhodnutie č.	Finančná náhrada	Uhradené dňa	Uhradená suma
2020	13.12.2019	OVZ ZP 197319/36523/2019	2 839,00	14.1.2020	2 839,00
	6.2.2020	OVZ ZP 15228/2020	1 500,00	4.11.2021	1 500,00
	12.6.2020	OVZ-ZP-75706/17417/2020	595,00 €	27.10.2021	595,00
	21.7.2020	OVZ-ZP-130999/20953/2020	498,00 €	28.10.2021	498,00
	17.12.2020	OVZ-ZP-182418/28852/2020	929,00 €	zrušené nestihli výrub	
2021	14.12.2021	OVZ-ZP-181175/34774/2020	11 130,00 €	19.7.2022	11 130,00
	16.12.2021	OVZ-ZP-181943/34753/2020	2 466,00 €	zrušené nestihli výrub	
	27.1.2021	OVZ-ZP 5848/3872/2021	19 298,00 €	v termíne splatnosti	
	28.1.2021	OVZ ZP 6517/2021	388,00 €	10.3.2021	388,00
	27.1.2021	OVZ-ZP-6225/1218/2021	387,00 €	12.3.2021	387,00
	6.9.2021	OVZ-ZP-146738/27954/2021	5 500,00 €	12.5.2022	5 500,00
	17.6.2021	121556/2021	2 947,00 €	v termíne splatnosti	
	6.10.2021	134467/2021	3 288,00 €	22.3.2022	3 288,00
	9.11.2021	OVZ-ZP-167605/32467/2021	72,50 €	27.1.2022	72,50
	9.10.2020	OVZ ZP 160866/2020	473,50	5.11.2020 / 10.12.2020	473,50
	1.7.2021	OVZ ZP 125957/2021	387,00	20.7.2021	387,00
2022	30.5.2022	OVZ ZP 91926/2022	228,00 €	16.5.2022	228,00
	1.4.2022	OVZ ZP 57571/2022	623,00 €	14.4.2022	623,00
	4.4.2022	OVZ ZP 58909/2022	290,00 €	13.4.2022	290,00
	19.1.2022	OVZ ZP 6094/2022	311,00 €	11.2.2022	311,00
	18.1.2022	OVZ ZP 5348/5577/2022	930,00 €	26.1.2022	930,00
	26.5.2022	OVZ ZP 115522/2022	240,00 €	17.6.2022	240,00
	20.7.2022	OVZ ZP 139274/10342/2022	3 000,00 €	v termíne splatnosti	
	17.8.2022	OVZ ZP 147128/2022	269,00 €	25.8.2022	269,00
	18.8.2022	OVZ ZP 147501/2022	323,00 €	7.9.2022	323,00
	6.10.2022	OVZ ZP 160834/2022	844,00 €	v termíne splatnosti	
	23.11.2022	OVZ-ZP 175619/32583/2022	249,00 €	29.11.2022	249,00
	12.8.2022	OVZ-ZP-145840/26414/2022	3 717,00 €	v termíne splatnosti	
Spolu			63 722,00 €	30 521,00 €	

Kontrolovaný subjekt mal v kontrolovanom období zriadený osobitný bankový účet určený na príjem finančných prostriedkov z finančnej náhrady za výrub drevín.

2. Príjmy z uloženej finančnej náhrady za výrub drevín

V rámci ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie bol príjem finančnej náhrady za výrub drevín evidovaný na rozpočtovej položke 292027 – Ostatné príjmy – iné. Prehľad príjmov z finančnej náhrady za výrub drevín, za jednotlivé roky sledovaného obdobia, evidovaný na rozpočtovej položke 292027 je spracovaný v tabuľke č. 3.

Tabuľka č. 3 Rozpočtová položka 292027 – príjmy z finančnej náhrady za výrub drevín

Rok	Príjmy z finančnej náhrady za výrub drevín			Príjmy spolu
	Rozhodnutia o výrube vydané mestom BB - počas kontrolovaného obdobia	Rozhodnutia o výrube vydané mestom BB - mimo kontrolovaného obdobia	Rozhodnutia o výrube vydané iným orgánom ochrany prírody - príjmy patriace mestu BB	
2020	3 312,50 €	2 000,00 €	25 477,69 €	30 790,19 €
2021	3 755,00 €	0,00 €	0,00 €	3 755,00 €
2022	23 453,50 €	0,00 €	57 616,74 €	81 070,24 €
Spolu	30 521,00 €	2 000,00 €	83 094,43 €	115 615,43 €

Počas kontrolovaného obdobia bolo prijatých celkovo 30 521 € ako finančná náhrada za výrub drevín z rozhodnutí, ktoré boli vydané a nadobudli právoplatnosť v priebehu kontrolovaného obdobia.

Príjmy do rozpočtu z rozhodnutí, ktoré boli vydané mimo kontrolovaného obdobia, ale žiadateľ o výrub dreviny realizoval úhradu v priebehu kontrolovaného obdobia, boli v sume 2 000 €.

V zmysle § 69 ods. 3 zákona o ochrane prírody a krajiny, ak je na konanie o vydaní súhlasu na výrub dreviny príslušná obec, ktorá je zároveň žiadateľom o vydanie súhlasu na výrub dreviny, okresný úrad určí, ktorá obec vykoná konanie o vydanie súhlasu na výrub dreviny. V priebehu kontrolovaného obdobia boli na príjmovej položke zaevidované aj finančné náhrady za výrub drevín v celkovej sume 83 094,43 €. Uvedené finančné náhrady za výrub drevín boli určené v rozhodnutiach, ktoré vydali iné orgány ochrany prírody (OcÚ Badín, OcÚ Vlkanová, v jednom prípade Okresný úrad Banská Bystrica), pričom príjemcom finančnej náhrady za výrub drevín bolo mesto Banská Bystrica.

3. Prehľad výdavkov z prostriedkov finančnej náhrady za výrub drevín

Podľa § 48 zákona o ochrane prírody a krajiny finančná náhrada za výrub drevín je príjmom obce, na území ktorej sa výrub uskutočňuje a obce sú povinné viesť evidenciu o príjmoch za finančnú náhradu za výrub drevín ako aj o ich použití.

V zmysle § 16 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ak možno použiť v rozpočtovom roku v súlade s osobitným predpisom nevyčerpané účelovo určené prostriedky, ktoré sú poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu (napr. § 48 ods. 1 zákona o ochrane prírody a krajiny), tak tieto nevyčerpané prostriedky sa na účely tvorby peňažných fondov pri usporiadaní prebytku rozpočtu obce z tohto prebytku vylučujú. Až takto upravený prebytok rozpočtu obce je zdrojom rezervného fondu, prípadne ďalších peňažných fondov.

Príjmy z finančnej náhrady za výrub drevín sú účelovo určenými prostriedkami a v zmysle § 16 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sa vylučujú z prebytku rozpočtu obce. Na základe predložených dokladov zo strany kontrolovaného subjektu bol v roku 2020 počiatočný stav nevyčerpaných účelovo určených prostriedkov z finančnej náhrady za výrub drevín z predchádzajúcich rokov v sume 157 485,46 €. Počas kontrolovaného obdobia bola starostlivosť o mestskú zeleň a dreviny rastúce na území mesta zabezpečovaná prostredníctvom príspevkovej organizácie Záhradnícke a rekreačné služby (ďalej len „príspevková organizácia ZAaRES“), ktorá je právnickou osobou zriadenou mestom Banská Bystrica a na rozpočet mesta je zapojená príspevkom.

Účelovo určené prostriedky z finančnej náhrady za výrub drevín zaslal kontrolovaný subjekt v rokoch 2020 a 2021 vo forme výkonového príspevku (ďalej len „výkonový príspevok na údržbu a výsadbu mestskej zelene“) pre príspevkovú organizáciu ZAaRES na údržbu a výsadbu mestskej zelene a v roku 2022 v zmysle § 48 využil na úhradu faktúry za dodávateľsky obstaraný Dokument starostlivosti o dreviny mesta Banská Bystrica II. etapa. Prehľad výdavkov z prostriedkov finančnej náhrady za výrub drevín za kontrolované obdobie je uvedený v tabuľke č. 4.

Tabuľka č. 4 Prehľad výdavkov z prostriedkov finančnej náhrady za výrub drevín v rokoch 2020 – 2022

Rok	Dátum	Suma	Účel použitia
2020	8.6.2020	35 000 €	ZAaRES - výkonový príspevok na údržbu a výsadbu mestskej zelene
	16.6.2020	35 000 €	ZAaRES - výkonový príspevok na údržbu a výsadbu mestskej zelene
	16.7.2020	30 000 €	ZAaRES - výkonový príspevok na údržbu a výsadbu mestskej zelene
	Spolu	100 000 €	
2021	2.3.2021	10 000 €	ZAaRES - výkonový príspevok na údržbu a výsadbu mestskej zelene
	6.4.2021	20 000 €	ZAaRES - výkonový príspevok na údržbu a výsadbu mestskej zelene
	5.5.2021	20 000 €	ZAaRES - výkonový príspevok na údržbu a výsadbu mestskej zelene
	16.6.2021	10 000 €	ZAaRES - výkonový príspevok na údržbu a výsadbu mestskej zelene
	7.7.2021	10 000 €	ZAaRES - výkonový príspevok na údržbu a výsadbu mestskej zelene
	17.8.2021	10 000 €	ZAaRES - výkonový príspevok na údržbu a výsadbu mestskej zelene
	3.9.2021	8 275,65 €	ZAaRES - výkonový príspevok na údržbu a výsadbu mestskej zelene
	Spolu	88 275,65 €	
2022	23.12.2022	25 000 €	úhrada Fa - vypracovanie dokumentu starostlivosti o dreviny II. etapa

Preverením predložených dokladov bolo zistené, že v roku 2020 kontrolovaný subjekt poskytol príspevkovej organizácii ZAaRES výkonové príspevky na údržbu a výsadbu mestskej zelene z finančnej náhrady za výrub drevín v celkovej sume 100 000 € a roku 2021 bola suma celkových výkonových príspevkov na údržbu a výsadbu mestskej zelene z prostriedkov finančnej náhrady za výrub drevín v celkovej sume 88 275,65 €. V roku 2022 kontrolovaný subjekt použil účelovo určené finančné prostriedky v zmysle § 48 zákona o ochrane prírody a krajiny na úhradu faktúry za externou organizáciou vypracovaný Dokument starostlivosti o dreviny mesta Banská Bystrica II. etapa v celkovej sume 25 000 €.

Kontrolovaný subjekt poskytoval príspevky pre príspevkovú organizáciu ZAaRES v zmysle časového plánu poskytovania príspevkov v súlade s upraveným rozpočtom na príslušný rok. Poskytnutie príspevkov pre príspevkovú organizáciu ZAaRES bolo zúčtované na účty 584 – Náklady na transfery z rozpočtu obce do príspevkovej organizácie a 221 – Bankové účty.

Kontrolovaný subjekt k 31. 12. 2022 (kontrolované obdobie) nevyčerpal celý objem finančných prostriedkov z finančnej náhrady za výrub drevín. Zostatok nevyčerpaných účelovo určených prostriedkov z finančnej náhrady za výrub drevín bol na konci rozpočtového roka 2022 v sume 59 825,24 €.

4. Čerpanie poskytnutých výkonových príspevkov na údržbu a výsadbu mestskej zelene príspevkovou organizáciou ZAaRES

V zmysle metodického pokynu č. MP 07/2019 je príspevok krytý z prostriedkov finančných náhrad za výrub drevín v súlade s účelovým určením podľa ustanovenia § 48 zákona o ochrane prírody a krajiny súčasťou výkonového príspevku, pričom príspevková organizácia je povinná vo svojej účtovnej evidencii analyticky odčleniť použitie predmetných prostriedkov v rámci výkonového príspevku. Výkonový príspevok je určený na financovanie výdavkov, ktoré priamo súvisia s výkonmi, pričom je potrebné zachovať účel, na ktorý bol tento príspevok schválený. Na financovanie výdavkov na mzdy a prevádzku je určený prevádzkový príspevok.

Predmetom vyúčtovania prevádzkového príspevku sú v zmysle metodického pokynu č. MP 07/2019 mzdy, pričom pri vyúčtovaní predloží príspevková organizácia rekapituláciu miezd, informáciu o počte zamestnancov, a v prípade kumulovaného zaradenia zamestnancov na viacerých pracoviskách, predloží informáciu o rozdelení úväzku zamestnanca.

Príspevková organizácia ZAaRES predložila kontrolovanému subjektu vyúčtovanie výkonových príspevkov na údržbu a výsadbu mestskej zelene samostatne za prvý polrok a následne samostatne za 3. a 4. kvartál príslušného roka. V rámci kontroly boli preverené predložené vyúčtovania (vrátane dokladov preukazujúcich použitie príspevku) od príspevkovej organizácie ZAaRES za príslušné roky kontrolovaného obdobia. Prehľad čerpania výkonových príspevkov na údržbu a výsadbu mestskej zelene, poskytnutých príspevkovej organizácii ZAaRES v kontrolovanom období je spracovaný v tabuľke č. 5.

Tabuľka č. 5 Čerpanie výkonových príspevkov na údržbu a výsadbu mestskej zelene v rokoch 2020 - 2021

Položka rozpočtu	Názov položky	1. polrok 2020	3. Q 2020	4. Q 2020	1. polrok 2021	3. Q 2021	4. Q 2021
610, 620, 637016, 637027, 642015	mzdy, odvody, sociálny fond	42 589,76 €	23 006,92 €	21 781,25 €	25 958,33 €	15 378,80 €	22 937,70 €
633	materiál	0,00 €	0,00 €	172,00 €	0,00 €	8 899,75 €	0,00 €
636	prenájom	949,90 €	1 131,90 €	209,80 €	2 482,00 €	490,80 €	0,00 €
637	služby	8 511,60 €	1 028,85 €	735,30 €	7 256,55 €	2 107,19 €	5 335,60 €
SPOLU		52 051,26 €	25 167,67 €	22 898,35 €	35 696,88 €	26 876,54 €	28 273,30 €
SPOLU ZA ROK				100 117,28 €			90 846,72 €

Z porovnania údajov v tabuľke č. 4 a v tabuľke č. 5 vyplýva, že suma výdavkov uvedená vo vyúčtovaní výkonového príspevku na údržbu a výsadbu mestskej zelene predloženého príspevkovou organizáciou ZAaRES bola vyššia ako výška poskytnutého príspevku. Na základe predložených dokladov možno konštatovať, že tento rozdiel bol krytý z iných zdrojov.

Preverením predložených dokladov bolo zistené, že v roku 2020 bol z poskytnutého výkonového príspevku na údržbu a výsadbu mestskej zelene zakúpený materiál (sadenice kvetov) v celkovej hodnote 172 €, uhradené faktúry za prenájom vysokozdvížnej plošiny na orez drevín od dodávateľa v celkovej sume 2 291,60 € a uhradené faktúry za služby (ošetrovanie drevín externým dodávateľom) v sume 6 710,40 €. Kontrolou predložených vyúčtovaní možno konštatovať, že najväčšou položkou čerpania výkonového príspevku na údržbu a výsadbu mestskej zelene predstavovali výdavky na mzdy a odvody v celkovej sume 87 377,93 €. V roku 2021 bol z poskytnutého výkonového príspevku na údržbu a výsadbu mestskej zelene zakúpený

materiál (sadenice kvetov) v celkovej sume 8 899,75 €, uhradené faktúry za prenájom vysokozdvížnej plošiny na orez a výrub drevín v celkovej sume 2 972,80 € a uhradené faktúry za služby (externým dodávateľom zabezpečený orez a chemické ošetrovanie drevín) v celkovej sume 12 126,00 €. Výdavky na mzdy predstavovali celkovú sumu 64 274,83 €.

Kontrolou predložených vyúčtovaní bol zistený nesúlad medzi predloženým súhrnným vyúčtovaním za 4. kvartál 2021 a dokladmi preukazujúcimi použitie finančných prostriedkov a to pri rozpočtovej položke 637 Služby (orez, ošetrovanie drevín, stravné lístky). V súhrnnom vyúčtovaní pri rozpočtovej položke 637 Služby bola celková suma výdavkov 5 335,60 €, pričom celková suma služieb podľa dodávateľských faktúr, priložených k vyúčtovaniu a prehľadu vydaných stravných lístkov za príslušné obdobie bola 5 326,60 €, čím vznikol rozdiel v sume 9 € medzi predloženým súhrnným vyúčtovaním rozpočtovej položky 637 Služby a dokladmi preukazujúcimi daný výdavok. Zároveň je na základe predložených dokladov dôvodné konštatovať, že kontrolovaný subjekt predložil ku kontrole tlačivá vyúčtovania poskytnutých príspevkov bez podpisov zodpovedných zamestnancov.

Kontrolné zistenie č. 1

Kontrolovaný subjekt akceptoval chybné vyúčtovanie poskytnutého výkonového príspevku na údržbu a výsadbu mestskej zelene predložené príspevkovou organizáciou ZAaRES a neoveril správnosť predloženého vyúčtovania s fotokópiami predložených podkladov, ktoré sú súčasťou vyúčtovania.

V zmysle § 3 ods. 2 metodického pokynu č. MP 07/2019 je na financovanie výdavkov na mzdy a prevádzku určený prevádzkový príspevok, pričom jeho použitie sa člení na kategórie ekonomickej klasifikácie 610, 620, 630, 642. V zmysle § 3 ods. 3 metodického pokynu č. MP 07/2019 je výkonový príspevok určený na financovanie výdavkov, ktoré priamo súvisia s výkonmi, je potrebné zachovať účel na ktorý bol tento príspevok schválený, pričom jeho použitie sa člení na kategórie ekonomickej klasifikácie 630. Súčasťou výkonového príspevku je i príspevok krytý z prostriedkov finančných náhrad do výšky spoločenskej hodnoty drevín v súlade s účelovým určením podľa § 48 ods. 1 zákona o ochrane prírody a krajiny.

Podľa § 48 ods. 1 zákona o ochrane prírody a krajiny sa ustanovujú možnosti použitia príjmov z finančnej náhrady za výrub drevín výlučne na úhradu nákladov spojených s:

- a) vypracovaním dokumentu starostlivosti o dreviny,
- b) vypracovaním dokumentu miestneho územného systému ekologickej stability,
- c) výsadbou najmä geograficky pôvodných a tradičných druhov drevín a starostlivosťou o dreviny rastúce na jej území,
- d) realizáciou opatrení súvisiacich s vytváraním prvkov miestneho územného systému ekologickej stability [§ 2 ods. 2 písm. a) druhá veta] podľa schváleného dokumentu miestneho územného systému ekologickej stability,
- e) budovaním prvkov zelenej infraštruktúry, ako sú zelené parky, zelené strechy alebo ekodukty,
- f) realizáciou opatrení na zabezpečenie starostlivosti o chránené územia a chránené stromy podľa programov starostlivosti o chránené stromy,
- g) realizáciou iných opatrení vykonávaných na účely ochrany prírody a krajiny v odôvodnených prípadoch na základe súhlasného stanoviska ministerstva.

Z vyúčtovania výkonového príspevku na údržbu a výsadbu mestskej zelene za roky 2020 a 2021 bolo zistené, že príspevok bol zväčšia využitý na úhradu výdavkov na mzdy a odvody zamestnancov zaradených na stredisku 426 – údržba drevín.

Kontrolné zistenie č. 2

Kontrolovaný subjekt tým, že vo vyúčtovaní výkonového príspevku na údržbu a výsadbu mestskej zelene krytého z prostriedkov finančných náhrad za výrub drevín akceptoval použitie výdavkov na mzdy a odvody, nezabezpečil použitie príjmov z finančnej náhrady za výrub drevín plne v súlade s § 48 zákona o ochrane prírody a krajiny, pričom zároveň nepostupoval v súlade s § 3 metodického pokynu č. MP 07/2019.

Návrh odporúčaní na nápravu zistených nedostatkov a na odstránenie príčin ich vzniku:

1. Účelovo určené finančné prostriedky poskytované formou výkonových príspevkov na údržbu a výsadbu mestskej zelene používať výlučne v súlade s § 48 zákona o ochrane prírody a krajiny a metodickým pokynom MP č. 07/2019.
2. Kontrolovať správnosť vyúčtovaní poskytnutých výkonových príspevkov predložených príspevkovou organizáciou ZAaRES a správnosť vyúčtovania overiť podpismi zodpovedných zamestnancov.

Dňa 8. 8. 2024 bola vypracovaná Správa z kontroly č. 10/2024 a jej zaslaním kontrolovanému subjektu dňa 8. 8. 2024 bola kontrola ukončená.

V súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám mestskému zastupiteľstvu túto Správu o výsledku kontroly č. 10/2024.

V Banskej Bystrici: 8. 8. 2024

PhDr. Ivan Holík
hlavný kontrolór mesta
Mesto Banská Bystrica